

m e r i t u m

PODATKI

ABC

a Wolters Kluwer business

Strona	Numer
503	Rozdział III. Podatek dochodowy od osób prawnych
506	1. Zasady ogólne 698
575	2. Opodatkowanie dochodów z działalności gospodarczej 805
612	3. Wykorzystanie związku gospodarczego 877
627	4. Opodatkowanie stron umowy leasingu 899
628	5. Opodatkowanie dochodów z nieodpłatnego udostępnienia nieruchomości. 900
633	6. Opodatkowanie dochodów z odpłatnego zbycia nieruchomości 912
637	7. Opodatkowanie dochodów (przychodów) z tytułu udziału w zyskach osób prawnych 924
652	8. Opodatkowanie dochodów ze wspólnego źródła 973
659	9. Opodatkowanie podatkowej grupy kapitałowej 986
661	Rozdział IV. Ceny transferowe
663	1. Podstawy analizy cen transferowych 991
696	2. Dokumentacja podatkowa 1056
713	3. Analiza porównawcza 1086
724	4. Porozumienia cenowe 1103
737	Rozdział V. Podatek od towarów i usług
744	1. Zagadnienia wstępne 1120
748	2. Słowniczek ustawowy 1125
760	3. Właściwość organów podatkowych w sprawach VAT 1153
761	4. Zakres opodatkowania 1154
784	5. Podatnicy i płatnicy VAT 1181
796	6. Obowiązek podatkowy 1199
810	7. Miejsce świadczenia 1229
822	8. Podstawa opodatkowania 1250
837	9. Zasady wymiaru i poboru podatku z tytułu importu towarów 1282
844	10. Wysokość opodatkowania 1292
868	11. Odliczanie podatku naliczonego i zwroty podatku 1329
898	12. Szczególne przypadki określenia wysokości podatku należnego 1378
900	13. Rejestracja. Deklaracje podatkowe i informacje podsumowujące. Zapłata podatku 1383
920	14. Dokumentacja 1436
940	15. Procedury szczególne 1487
965	16. Zmiany w przepisach obowiązujących, przepisy przejściowe i końcowe 1564
967	Rozdział VI. Podatek od nieruchomości
969	1. Wprowadzenie 1565
969	2. Przedmiot opodatkowania 1566
971	3. Podmiot opodatkowania 1572
974	4. Organ podatkowy 1581
974	5. Powstanie i wygaśnięcie obowiązku podatkowego 1582
978	6. Podstawa opodatkowania 1591
980	7. Stawki podatku od nieruchomości 1594
981	8. Zwolnienia z podatku od nieruchomości 1595
983	9. Opodatkowanie podatkiem od nieruchomości gruntów, budynków i budowli wykorzystywanych w działalności gospodarczej 1597
991	Rozdział VII. Podatek od czynności cywilnoprawnych
992	1. Katalog czynności opodatkowanych 1612

Należy podkreślić, że w myśl art. 21 ust. 1 pkt 90 u.p.d.o.f., zwolnienie świadczeń na podnoszenie kwalifikacji zawodowych i wykształcenia ogólnego, w przypadku wszystkich pracowników, nie obejmuje wynagrodzeń otrzymywanych:

- za czas urlopu szkoleniowego oraz
- za czas zwolnień z całości lub z części dnia pracy.

PRZYKŁAD Jan Kowalski pracujący i mieszkający w Skierniewicach, na podstawie skierowania udzielonego przez pracodawcę, rozpoczął w lutym 2008 r. dwusemestralne podyplomowe studia zaoczne na Uniwersytecie Łódzkim. Umowa między pracodawcą a Janem Kowalskim nie wprowadzała rozwiązań innych niż przewidziane w rozporządzeniu. Tak więc, Janowi Kowalskiemu przysługiwało z tego tytułu: zwrot kosztów uczestnictwa, w tym zakwaterowania, wyżywienia i przejazdu oraz płatny urlop szkoleniowy na udział w obowiązkowych zajęciach oraz płatne zwolnienie z części dnia pracy.

Zgodnie z art. 21 ust. 1 pkt 90 u.p.d.o.f. – ze zwolnienia podatkowego korzysta jedynie wartość kosztów uczestnictwa, w tym zakwaterowania, wyżywienia i przejazdu. Natomiast wynagrodzenie za urlop szkoleniowy i zwolnienie z części dnia pracy stanowią przychód ze stosunku pracy i podlegają opodatkowaniu.

454

c. Koszty uzyskania przychodów ze stosunku pracy i stosunków pokrewnych

Zryczałtowane koszty uzyskania przychodów

Koszty uzyskania przychodów z tytułu stosunku służbowego, stosunku pracy, spółdzielczego stosunku pracy oraz pracy nakładczej – zgodnie z art. 22 ust. 2 u.p.d.o.f. – zasadniczo ustala się w **sposób zryczałtowany**. Ich wysokość wynika bezpośrednio z przepisów u.p.d.o.f. W poniższych tabelach przedstawiono wysokość kwotową kosztów uzyskania przychodów ze stosunku pracy i stosunków pokrewnych w latach 2011 i 2012.

455

Koszty uzyskania przychodów ze stosunku pracy i stosunków pokrewnych w latach 2011 i 2012				
Koszty uzyskania przychodów	2011 rok		2012 rok	
	miesięcznie	za rok podatkowy	miesięcznie	za rok podatkowy
standardowe	111,25 zł w każdym zakładzie pracy	1335 zł w jednym zakładzie pracy łącznie we wszystkich zakładach nie więcej niż 2002,05 zł	111,25 zł w każdym zakładzie pracy	1335 zł w jednym zakładzie pracy łącznie we wszystkich zakładach nie więcej niż 2002,05 zł
podwyższone (gdy pracownik mieszka w innej miejscowości niż zakład pracy i nie uzyskuje dodatku za rozłąkę)	139,06 zł w każdym zakładzie pracy	1668,72 zł w jednym zakładzie pracy łącznie we wszystkich „zamiejscowych” zakładach pracy nie więcej niż 2502,56 zł	139,06 zł w każdym zakładzie pracy	1668,72 zł w jednym zakładzie pracy łącznie we wszystkich „zamiejscowych” zakładach pracy nie więcej niż 2502,56 zł

WAŻNE! Jeżeli roczne koszty uzyskania przychodów określone w powyższej tabeli są niższe od wydatków na dojazd do zakładu lub zakładów pracy środkami transportu autobusowego, kolejowego, promowego lub komunikacji miejskiej, w rocznym rozliczeniu podatku koszty te

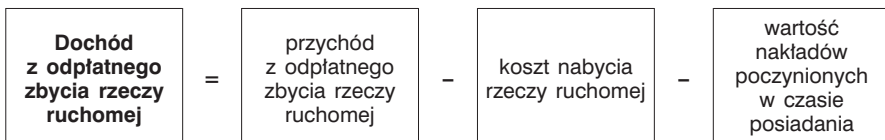
Lp.	Rodzaje przychodów zwolnionych od podatku	Podstawa prawna
6.	Dochody z odpłatnego zbycia nieruchomości i praw majątkowych, o których mowa w art. 30e, w wysokości, która odpowiada iloczynowi tego dochodu i udziału wydatków poniesionych na własne cele mieszkaniowe w przychodzie z odpłatnego zbycia nieruchomości i praw majątkowych, jeżeli począwszy od dnia odpłatnego zbycia, nie później niż w okresie dwóch lat od końca roku podatkowego, w którym nastąpiło odpłatne zbycie, przychód uzyskany ze zbycia tej nieruchomości lub tego prawa majątkowego został wydatkowany na własne cele mieszkaniowe; udokumentowane wydatki poniesione na te cele uwzględnia się do wysokości przychodu z odpłatnego zbycia nieruchomości i praw majątkowych	Art. 21 ust. 1 pkt 131 w zw. z art. 21 ust. 25–30 u.p.d.o.f.

F. Opodatkowanie dochodów z odpłatnego zbycia innych rzeczy

665 Dochody z odpłatnego zbycia rzeczy ruchomych podlegają opodatkowaniu na zasadach ogólnych (według skali podatkowej). Zasady jego ustalania określa art. 24 ust. 6 u.p.d.o.f. W myśl tego przepisu, dochodem z odpłatnego zbycia rzeczy określonych w art. 10 ust. 1 pkt 8 lit. d u.p.d.o.f., jeżeli przychód z odpłatnego zbycia nie stanowi przychodu z działalności gospodarczej, jest różnica pomiędzy przychodem uzyskanym z odpłatnego zbycia rzeczy a kosztem ich nabycia, zmniejszona o wartość nakładów poczynionych w czasie posiadania rzeczy.

WAŻNE! Stosownie do art. 19 ust. 1 u.p.d.o.f., przychodem z odpłatnego zbycia rzeczy jest ich wartość wyrażona w cenie określonej w umowie, pomniejszona o koszty odpłatnego zbycia. Jeżeli jednak cena, bez uzasadnionej przyczyny, znacznie odbiega od wartości rynkowej tych rzeczy lub praw, przychód z odpłatnego zbycia określa organ podatkowy lub organ kontroli skarbowej w wysokości wartości rynkowej. Jeśli zbywca jest podatnikiem podatku od towarów i usług, przychodem z odpłatnego zbycia rzeczy lub praw jest przychód (ustalony według powyższych reguł) pomniejszony o należny podatek od towarów i usług.

Sposób obliczania dochodu z odpłatnego zbycia rzeczy przedstawia poniższy wykres.

666 Zgodnie z przedstawioną powyżej definicją dochodu z odpłatnego zbycia rzeczy ruchomych w przypadku gdy określona w umowie wartość zbywanej przez podatnika rzeczy jest niższa od kosztu jej nabycia, dochód z odpłatnego zbycia w ogóle nie powstaje.

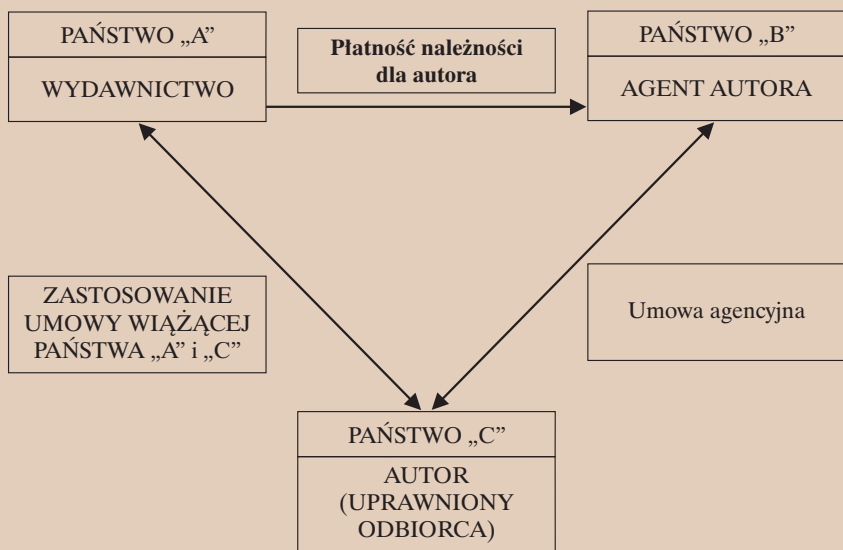
PRZYKŁAD Podatnik w październiku 2007 r. zakupił samochód za kwotę 35 000 zł. W marcu 2008 r. zdecydował się jednak sprzedać ten samochód. Ze sprzedaży uzyskał kwotę niższą o 5000 zł (30 000 zł). W rezultacie, pomimo że sprzedaż samochodu została dokonana przed upływem pół roku od jego nabycia, sprzedaż ta nie podlegała opodatkowaniu, ponieważ nie doszło do powstania dochodu ze sprzedaży samochodu.

stuje przepis umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania z krajem, którego to kraju nie jest rezydentem albo w którym nie ma siedziby lub zarządu.

Przepisy Modelu Konwencji OECD w sprawie podatku od dochodu i majątku oraz poszczególnych umów o unikaniu podwójnego opodatkowania zawierają postanowienia, które zapewniają stosowanie stawek ryczałtu podatkowego obowiązującego pomiędzy państwem źródła przychodu a państwem, gdzie ma miejsce zamieszkania (siedzibę lub zarząd) odbiorca uprawniony do otrzymania należności licencyjnych.

Zatem kraj miejsca zamieszkania czy też siedziby lub zarządu jakiegokolwiek podmiotu pośredniczącego jest pomijany dla określenia właściwej stawki ryczałtu.

PRZYKŁAD (na eliminowanie praktyk „kupczenia umowami” w zakresie zryczałtowanego opodatkowania należności licencyjnych). Autor posiadający miejsce zamieszkania w państwie „C” publikuje swoją książkę w wydawnictwie z siedzibą w państwie „A”. Autor korzysta z usług reprezentującego go agenta, który ma siedzibę w państwie „B”. Wiąże ich umowa agencyjna. Na mocy umowy wydawniczej, którą autor zawarł z wydawnictwem, wynagrodzenie z tytułu praw autorskich do książki ma zostać przelane przez wydawnictwo na rachunek bankowy agenta autora w państwie „B”. Umowa o unikaniu podwójnego opodatkowania, obowiązująca między państwem „A” i „B” przewiduje niższą stawkę zryczałtowanego podatku (*withholding tax*) od należności z tytułu praw autorskich aniżeli taka umowa obowiązująca między państwami „A” i „C”:

W powyższym przykładzie fakt występowania pośrednika (agenta autora) z państwa „B” powinien zostać pominięty dla celów podatkowych w odniesieniu i w związku z opodatkowaniem należności autora z tytułu przysługujących mu praw autorskich do utworu opublikowanego przez wydawnictwo z państwa „A”. Musi być zastosowana stawka ryczałtu dla należności z tytułu praw autorskich przewidziana w umowie o unikaniu podwójnego opodatkowania wiążącej państwa „A” i „C”. Wydawnictwo musi pobrać podatek z zastosowaniem tej stawki ryczałtu.

Natomiast zakresem **praw pokrewnych** objęte są prawa do artystycznych wykonań, prawa do fonogramów i wideogramów oraz prawa do nadań, a także prawa do pierwszych wydań oraz wydań naukowych i krytycznych.

runki ekonomiczne występujące w czasie i miejscu, w którym dokonano transakcji, i strategię gospodarczą realizowaną przez podatników.

Dalej, rozporządzenie o cenach transferowych stanowi, iż analiza funkcji podmiotów uczestniczących w transakcji powinna określać, którzy z uczestników transakcji wykonują funkcje ekonomicznie ważne, to jest takie, które są najistotniejsze dla tworzenia wartości i zysków powstających w wyniku transakcji. Przy dokonywaniu takiej analizy uwzględnić należy w szczególności:

- podział ryzyka gospodarczego i odpowiedzialności stron transakcji;
- rozmiar zaangażowanych środków, maszyn i urządzeń;
- wartość zaangażowanych dóbr niematerialnych.

Analiza pełnionych funkcji ma za zadanie odpowiedzieć na pytanie, jakie istotne z ekonomicznego punktu widzenia działania podejmuje każda ze stron transakcji w całości łańcucha produkcyjno-dystrybucyjnego, skutkujące tym, że:

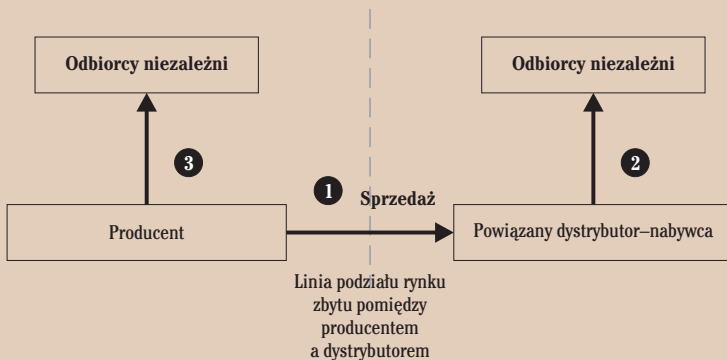
- przedmiot transakcji fizycznie powstaje;
- wzrasta jego wartość ekonomiczna;
- trafia on do nabywcy ostatecznego (konsumenta) bądź pośrednika spoza grupy kapitałowej.

1005 Istotne jest przy tym, aby uwzględnić nie tylko te działania, które dotyczą bezpośredniej współpracy między powiązаныmi stronami transakcji, ale również, które każda ze stron podejmuje w związku z tą transakcją przed jej zawarciem, jak i po niej.

PRZYKŁAD Spółka produkcyjna dostarcza wyroby gotowe odbiorcy powiązanemu. Odbiorca ten jest dystrybutorem i odprzedaje zakupione od producenta powiązanego towary dalszym odbiorcom niezależnym (np. hurtowniom i sieciom handlowym).

Producent, oprócz tego, że dokonuje sprzedaży do dystrybutora powiązanego, który odpowiada za dotarcie z jego wyrobami do odbiorców na danym rynku geograficznym, samodzielnie sprzedaje na swoim rynku lokalnym część produkcji podobnym odbiorcom niezależnym, co ci obsługiwani przez dystrybutora powiązanego (czyli również np. hurtowniom i sieciom handlowym).

Założmy dalej, że w obydwu przypadkach odbiorcy niezależni są skłonni do zapłaty tej samej ceny.

Ograniczenie analizy funkcjonalnej tylko do przepływu oznaczonego nr 1 mogłoby prowadzić do wyciągnięcia wniosku, że producent powinien uzyskać jednakową cenę sprzedaży zarówno kierując swoje produkty do odbiorcy powiązanego, jak i do odbiorców niezależnych.

Pogłębiona analiza funkcjonalna może jednak wykazać, że w rzeczywistości funkcje pełnione przez producenta w transakcji z odbiorcą powiązanym są zdecydowanie ograniczone w stosunku do funkcji, które musi on wykonać, aby samodzielnie dotrzeć ze

Poniższy przykład obrazuje różnicę w wartości sankcji za stosowanie cen nierynkowych w przypadku, w którym podatnik odpowiednio przedstawiłby lub nie przedstawiłby prawidłowo sporządzonej dokumentacji cen transferowych.

PRZYKŁAD Podatnik sprzedaje usługi spółce powiązanej po cenie **100**, władze skarbowe kwestionują powyższą cenę, uznając, że cena rynkowa to **200**.

	Cena transakcyjna	Cena rynkowa (wg władz skarbowych)	Dodatkowy dochód	Podatek 50%	Podatek 19%	Różnica
Sprzedający	100	200	100	50	19	31

W przypadku braku dokumentacji cen transferowych podatek będzie pobrany w wysokości 50% doszacowania, w przypadku przedstawienia dokumentacji cen transferowych zgodnej ze stanem faktycznym i wymogami art. 9a u.p.d.o.p. podatek będzie pobrany w wysokości standardowej.

W przypadku, w którym władze skarbowe nie stwierdziłyby zaniżenia podstawy do opodatkowania w wyniku stosowania cen nierynkowych, podatnik nie ponosiłby bezpośrednich konsekwencji braku dokumentacji cen transferowych.

Jednakże drugi rodzaj sankcji, czyli sankcje dla osób odpowiedzialnych za rozliczenia podatkowe podatnika jest bezwarunkowy. Sankcje te mogą zostać zastosowane za brak prawidłowo sporządzonej dokumentacji cen transferowych, bez względu na to, czy ceny w danej transakcji z podmiotem powiązaniem mają charakter rynkowy, czy nie. Co więcej sankcje te są stosowane w oderwaniu od analizy rynkowości ceny przeprowadzanej przez władze skarbowe, gdyż odnoszą się jedynie do faktu posiadania, bądź nieposiadania prawidłowo sporządzonej dokumentacji cen transferowych. Powyższe stwierdzenie wynika z faktu, iż dokumentacja cen transferowych (na mocy art. 82 o.p.) ma status informacji podatkowej. Podczas gdy zgodnie z art. 80 Kodeksu karnego skarbowego nieprzedstawienie informacji podatkowej w terminie zagrożone jest karą grzywny do wysokości 120 stawek dziennych, czyli do wysokości ponad 2 mln PLN, natomiast przedstawienie nieprawdziwej informacji podatkowej zagrożone jest karą grzywny do 240 stawek dziennych, czyli do ponad 4 mln PLN.

G. Obowiązkowe elementy dokumentacji cen transferowych

Artykuł 9a u.p.d.o.p. wymienia elementy, które powinna zawierać dokumentacja cen transferowych, aby mogła zostać zaakceptowana przez władze skarbowe jako sporządzona prawidłowo. Elementy te są następujące:

- opis funkcji pełnionych przed podmioty uczestniczące w transakcji (z uwzględnieniem zaangażowanych aktywów oraz ponoszonych ryzyk);
- określenie przewidywanych kosztów / wydatków związanych z transakcją oraz forma / termin zapłaty;
- opis metody i sposobu kalkulacji zysków oraz określenie ceny przedmiotu transakcji;
- określenie strategii gospodarczej oraz innych istotnych czynników – w przypadku, gdy wywierają one wpływ na wartość transakcji;
- określenie korzyści oczekiwanych przez podmiot w związku z korzystaniem z usług / świadczeń o charakterze niematerialnym.

1068

Państwo	Podstawa prawna	Opłaty za wydanie	Porozumienia jednostronne	Konsultacje wstępne	Termin obowiązywania	Obowiązki przedstawiania sprawozdania z realizacji
Polska	Dział IIa Ordynacji podatkowej	Zależy od typu porozumienia – 1% wartości transakcji (5–200 tys. zł)	Tak – również dla transakcji krajowych	Tak	Max 5 lat (możliwość przedłużenia na kolejne pięcioletnie okresy)	Tak
USA	Rev. Proc. 2006-09	22,5–50 tys. USD – w zależności od wielkości wnioskodawcy i liczby transakcji, które mają być objęte porozumieniem	Tak	Tak, także na bazie anonimowej	Najczęściej min. 5 lat, możliwe obowiązywanie wstecz	Tak
Francja	Regulation 4 A-8-99 – dotyczy wyłącznie metody kalkulacji ceny	Brak opłat	Zasada – porozumienia jedno- lub dwustronne W wyjątkowych przypadkach – wielostronne	Tak, także na bazie anonimowej	3–5 lat, tylko na przyszłość	Tak
Niemcy	Rozporządzenie Federalnego Ministra Finansów z 5 października 2006 r.	20 tys. EUR	Nie – dostępne tylko w specyficznych sytuacjach	Tak	Brak określonych granic, zazwyczaj 3–5 lat	Tak
Holandia	Dekret IFZ2004/124 z 11 sierpnia 2004 r.	Brak opłat	Tak	Tak, także na bazie anonimowej	4–5 lat lub więcej, możliwe obowiązywanie wstecz	Brak regulacji
Węgry	Dekret 38/2006 Od 1 stycznia 2007 r.	0,5–2 lub 2–7 mln HUF (jednostronne, w zależności od przyjętej metody kalkulacji ceny), 3–8 mln HUF (dwustronne), 5–10 mln HUF (wielostronne),	Tak	Brak informacji	3–5 lat, z możliwością przedłużenia o kolejne 3 lata	Tak
Wielka Brytania	Inland Revenue Statement of Practice 3/99 on Advance Pricing Agreements, Tax Bulletin Issue 43	Brak opłat	Jednostronne dostępne, ale preferowane dwu- lub wielostronne	Tak	3–5 lat, możliwe obowiązywanie wstecz	Tak

ust. 53 części I załącznika przewiduje stawkę 10 zł od decyzji innej niż wymieniona w załączniku, do której mają zastosowanie przepisy k.p.a. Wynika z tego, iż w istocie opłatą skarbową objęta jest każda decyzja wydawane na podstawie przepisów k.p.a, poza konkretnymi decyzjami zwolnionymi od opłaty (kolumna czwarta załącznika). Szczególną kategorią „innej decyzji”, o której mowa w ust. 53 części I załącznika, jest decyzja odmowna, o której już była mowa wcześniej.

PRZYKŁAD „W załączniku do ustawy z dnia 16 listopada 2006r. o opłacie skarbowej, zawierającym «Wykaz przedmiotów opłaty skarbowej, stawki tej opłaty oraz zwolnienia» decyzje wydawane jako zwolnienie od niektórych zakazów wprowadzonych w celu zapewnienia szczególności i stabilności wałów przeciwpowodziowych nie zostały odrębnie wyszczególnione i dlatego należy je zakwalifikować do poz. 53 w części I wykazu pod nazwą «decyzja inna, niż wymieniona w niniejszym załączniku, do której mają zastosowanie przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego»” (pismo Urzędu Miasta w Piotrkowie Trybunalskim z 21 maja 2007 r. Opłata skarbowa od decyzji zezwalającej na prowadzenie robót dotyczących wałów przeciwpowodziowych, Bd V 0717/13/07).

Ustę 21 części II załącznika przewiduje stawkę 17 zł od „pozostałych zaświadczeń” innych niż wymienione w załączniku, zaś ust. 44 części III dla zezwoleń (pozwoleń, koncesji) na wykonywanie działalności gospodarczej stawkę 616 zł i dla pozostałych zezwoleń (pozwoleń, koncesji) 82 zł. Ustawodawca w przypadku „pozostałych zaświadczeń”, w odróżnieniu od „innych decyzji”, nie wprowadza ograniczenia jedynie do zaświadczeń, do których mają zastosowanie przepisy k.p.a. Będą tu mieścić się więc także pozostałe zaświadczenia wydawane na podstawie przepisów o.p., z wyłączeniem tych zaświadczeń, które objęte są zwolnieniem zgodnie z treścią kolumny czwartej załącznika.

„Inne pozwolenia, zezwolenia i koncesje”, to te, których wydawanie przewidują przepisy prawa i jednocześnie na podstawie przepisów odrębnych nie są od nich pobierane inne opłaty publicznoprawne.

PRZYKŁAD Na podstawie przepisu ust. 21 części II załącznika pobierana jest opłata skarbowa w wysokości 17 zł od wydawanego na wniosek zainteresowanego, na podstawie art. 217 k.p.a., zaświadczenia o dokonaniu zmiany danych zawartych w rejestrze, o którym mowa w art. 64 ustawy O ochronie przyrody (pismo Ministerstwa Finansów i Ministerstwa Środowiska z 12 lipca 2007 r., Opłata skarbowa w sprawach indywidualnych z zakresu ochrony środowiska, PL-606/07).

PRZYKŁAD Opłata skarbowa w wysokości 616 zł, na podstawie przepisu ust. 44 części III załącznika pobierana jest od wydania koncesji na działalność gospodarczą w zakresie poszukiwania lub rozpoznawania złóż kopalin na podstawie przepisu art. 15 ustawy – Prawo geologiczne i górnicze (pismo Ministerstwa Finansów i Ministerstwa Środowiska z 12 lipca 2007 r., Opłata skarbowa w sprawach indywidualnych z zakresu ochrony środowiska, PL-606/07).

2. Zakres podmiotowy ustawy o opłacie skarbowej

Zgodnie z przepisem art. 5 u.o.s. obowiązek zapłaty opłaty skarbowej ciąży na osobach fizycznych, osobach prawnych i na jednostkach organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej. Podmiotem obciążonym opłatą skarbową jest podmiot, który inicjuje działanie orga-

1643

Pierwsze wskazane są wprost w ustawie i nie mogą być ani skracane, ani przedłużane. Terminy sądowe zostały zdefiniowane w art. 82 p.p.s.a. jako terminy wyznaczone przez sąd lub przewodniczącego. Te mogą być przedłużane lub skracane w zależności od okoliczności. Liczy się je od ogłoszenia postanowienia lub zarządzenia w danym przedmiocie, a gdy ustawa przewiduje doręczenie z urzędu – od jego doręczenia.

Pod pojęciem sądu należy rozumieć sąd orzekający w danej sprawie, zarówno w formie postanowienia wydanego na rozprawie, jak i na posiedzeniu niejawnym. Za przewodniczącego należy uznać przewodniczącego wydziału lub przewodniczącego posiedzenia.

- 1853** Uregulowania dotyczące terminów są kwestią niezmiernie ważną. **Niezachowanie terminu** może rodzić poważne **konsekwencje**, z odrzuceniem skargi włącznie. Artykuł 83 p.p.s.a. odsyła do przepisów prawa cywilnego (art. 110–116 k.c.). Zgodnie z tymi uregulowaniami:
- termin oznaczony w dniach kończy się z upływem ostatniego dnia;
 - jeżeli początkiem terminu oznaczonego w dniach jest pewne zdarzenie, nie uwzględnia się przy obliczaniu terminu dnia, w którym to zdarzenie nastąpiło.

Zapis dotyczący terminów oznaczonych w tygodniach, miesiącach lub latach nie ma znaczenia w odniesieniu do p.p.s.a., gdyż ustawa ta przewiduje wyłącznie terminy liczone w dniach.

WAŻNE! Odmienne niż w prawie cywilnym dla potrzeb obliczania terminu, **sobota została zrównana z dniem ustawowo wolnym od pracy**, jeśli więc ostatni dzień przypadnie właśnie na sobotę lub dzień ustawowo wolny od pracy, w takim przypadku ostatnim dniem terminu będzie dzień następujący po dniu lub dniach wolnych od pracy.

Termin dokonania czynności w postępowaniu sądowym w formie pisma jest zachowany, gdy pismo zostało wniesione do właściwego sądu przed upływem terminu. Oznacza to złożenie pisma zarówno w biurze podawczym sądu, jak i w jakimkolwiek jego wydziale.

WAŻNE! Dla zachowania terminu pismo musi być złożone w jakimkolwiek wydziale. Wydział ten może być nawet niewłaściwy do podjęcia dalszych czynności sądowych (post. SN z 24 czerwca 2002 r., I PZ 55/02, OSNP 2004, nr 7, poz. 125).

WAŻNE! Pismo musi zostać nadane pod adresem właściwego sądu (post. SN z 28 listopada 1988 r., III CZP 33/87, OSNCP 1988, nr 6, poz. 73). Jeżeli pismo zostanie wniesione do niewłaściwego sądu, to o dokonanej czynności decyduje data jego wpłynięcia do sądu właściwego, ewentualnie data jego nadania pod adresem sądu właściwego przez sąd niewłaściwy. Nie ma znaczenia, kto takie pismo nada w urzędzie pocztowym (post. SN z 10 lutego 1975 r., II CZ 13/75, OSPiKA 1975, z. 10, poz. 216).

Za równoznaczne ze złożeniem pisma do sądu uważa się oddanie go w polskim urzędzie pocztowym lub polskim urzędzie konsularnym.

WAŻNE! Oddanie pisma w przedsiębiorstwie przewozowym (innym niż polski urząd pocztowy) / firmie kurierskiej nie oznacza zachowania terminu do dokonania czynności procesowej, jeżeli w terminie pismo nie wpłynęło do sądu (post. SN z 30 kwietnia 2001 r., I PKN 879/00, OSNP 2003, nr 5, poz. 125).

- 1854** W sytuacji, gdy **pismo nadawane jest za granicą**, o zachowaniu terminu decyduje moment przekazania tego pisma polskiemu urzędowi pocztowemu lub polskiemu urzędowi konsular-